

Yhteinen matka kohti asiakas- ja potilasturvallisuuden mallimaata 2026

Yhdessä kohti entistä turvallisempaa sotea
24.5.2023

Hanna Toiviainen, ohjelmapäällikkö,
FT (kansanterveys), YTM

Asiakas- ja
potilasturvallisuus-
strategia

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus
Klient- och patientsäkerhetscentret

Suomi asiakas- ja potilasturvallisuuden mallimaa 2026

– vältämme vältettävissä olevan haitan

**Asiakas- ja
potilasturvallisuus-
strategia**

Neljä vastuutasoa:
**kansallinen
palvelunjärjestäjät ja
-tuottajat
palveluyksiköt
sidosryhmät**

Julkistamistilaisuus 24.2.2022: <https://www.youtube.com/watch?v=XTCM8TZopLk>

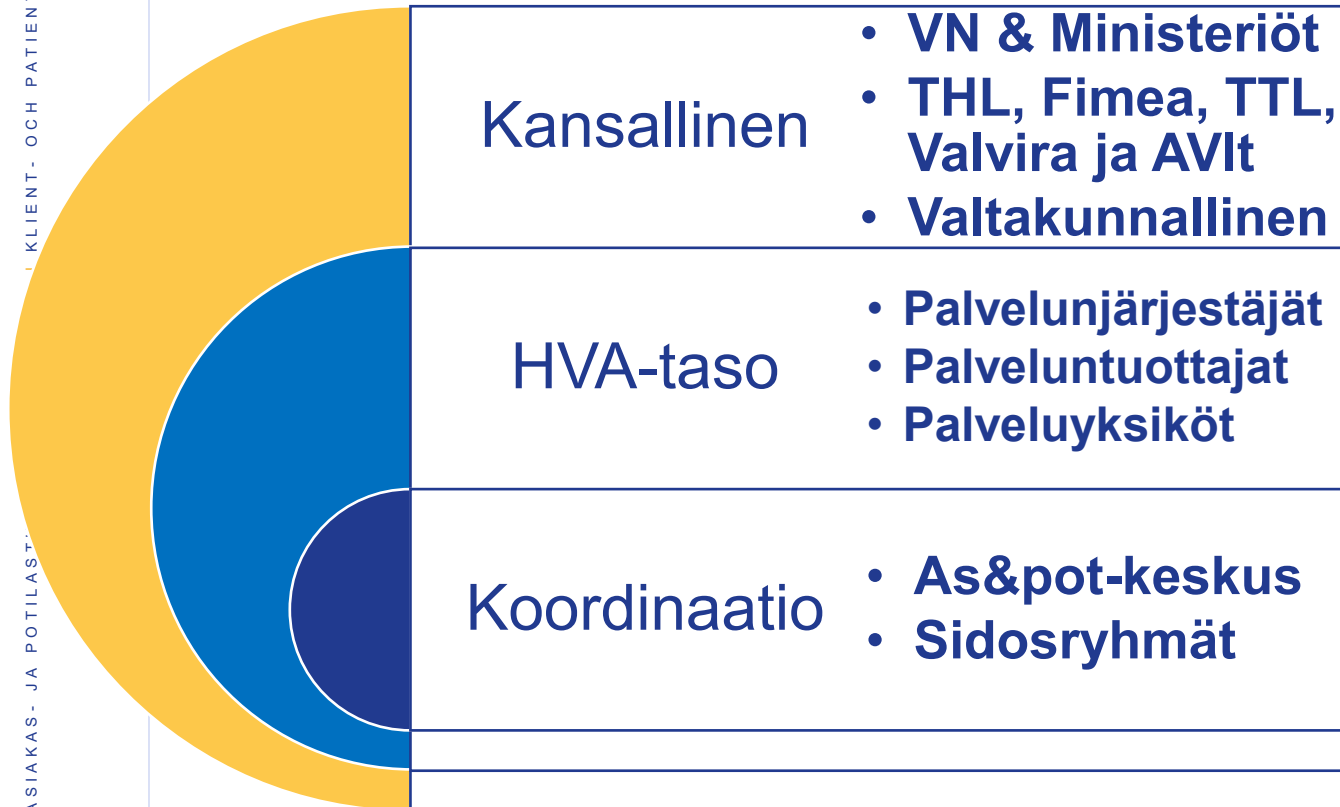
Strategia: https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/163858/STM_2022_2.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Asiakas- ja potilasturvallisuusstrategian tasot

Toimeenpanon vastuut:

Tehtävät:

- **Mahdollistaminen:** Säädosvalmistelu, ohjaus, suositukset, määrittelyt, kriteeristöt, vertailumittarit
- **Toimeenpano:** Johtaminen, rakenteet, menettelyt, tehtävät, omavalvonta, kehittämissyhteistyö
- **Tuki ja apu:** Verkostot, koulutus, viestintä, seuranta ja arviointi, työkalut, mallit ja kuvaukset, mittariston kehittäminen

WHO:n maailmanlaajuinen
potilasturvallisuuden tavoiteohjelma vuosille
2021-2030

Asiakas- ja potilasturvallisuusstrategia ja
toimeenpanosuunnitelma
2022-2026

Strategian toimenpideohjelma
palvelunjärjestäjille ja -tuottajille
2022-2026

Itsearviointityökalu
2023-2026

Missä mennään strategian toimeenpanossa?

**Suomi asiakas- ja
potilasturvallisuuden mallimaa
vuonna 2026**

- Vältämme vältettävissä olevan haitan -

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus
Klient- och patientsäkerhetscentret

- Strategian toimenpideohjelma valmistunut ja julkaistu 17.4.2023

Sisältö

- Johdanto
- Strategia 2022-2026
 - Yhdessä asiakkaiden ja potilaiden kanssa
 - Hyvinvoivat ja osaavat ammattilaiset
 - Turvallisuus ensin kaikissa organisaatioissa
 - Parannamme olemassa olevaa
 - Vahvistamme ja luomme edellytykset turvallisuustyölle
- Toimenpideohjelman toteutumisen seuranta ja arviointi
- Liitteet
- Toimenpideohjelma - Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus
(asiakasjapotilasturvallisuuskeskus.fi)

Asiakas- ja potilasturvallisuusstrategian toimenpideohjelma palvelunjärjestäjille ja -tuottajille 2022–2026

Asiakas- ja potilasturvallisuusstrategia

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus
Klient- och patientsäkerhetscentret

Miksi toimenpideohjelma?

- Tukee strategian etenemistä
- Konkretisoi strategian toimeenpanosuunnitelmaa (kuka, mitä milloin)
- Ohjelma vaiheistaa strategiakauden viisivuotista kokonaisuutta
- Ohjelmasta löytyvät askelmerkit, miten kannattaa edetä tavoitteiden saavuttamiseksi
- Yhtenäistää valtakunnallisesti tekemistä, mittarointia, seuranta ja arviointia
- Tieto kootusti yksissä kansissa
- Vältämme päällekkäistä työtä
- Opimme yhdessä toisiltamme

Apu/tukimateriaali hyvinvointialueille - työkalu oman etenemisen seurantaan

Itsearviointityökalun tarkoitus

- Tukityökalu kansallisen **strategian toteuttamisen seurantaan** ja tilannekuvan luomiseksi ja kehittämistarpeiden tunnistamiseksi **hyvinvointialueille**
 - Pohjana Ruotsin potilasturvallisuuden kehittämisohjelman työkalu
- Itsearviointityökalu auttaa
 - Laatimaan HVA:n asiakas- ja potilasturvallisuustyön tilannekuvan analyysin ja tunnistamaan mahdollisia katveita turvallisen palvelun ja hoidon varmistamiseksi
 - Tukemaan HVA:n johtoa yhteisymmärryksen luomiseksi vahvuuksista ja parannuskohteista hyvän ja turvallisen hoidon takaamiseksi
 - Priorisoimaan kehittämistehtäviä haasteisiin vastaamiseksi
 - Suunnittelemaan asiakas- ja potilasturvallisuustyötä lyhyellä ja pitkällä aikavälillä
 - Laatimaan HVA:n potilasturvallisuus- ja omavalvontasuunnitelmia
 - Vertailemaan HVA:n tilannetta muiden HVA:iden tilanteeseen ja tunnistamaan yhdessä kehittämisen kohteita
- Palvelee myös tietojen lähteenä Keskuksen koostamaan kansalliseen vuosiraporttiin -> raportti WHO:lle (joka toinen vuosi)

Valmistuneet työkalut hyvinvointialueiden tueksi

- **Kuvaus/tarkistuslista tunnistamisen menettelyistä**
- Kuvaus/tarkistuslista johtamisen rakenteista asiakas- ja potilasturvallisuuden ja valvonnan menettelyjen kannalta
- Kuvaus/tarkistuslista sopimuksista/sopimusohjauksesta yksityisten sote-palveluntuottajien kanssa
 - Tarkistuslista digitaalisten ja etänä annettavien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen hankinta- ja ulkoistamissopimukseen
- Runko palvelunjärjestäjän lakisääteisen omavalvontaohjelman sisällöksi
- **Infograafi Lasten ja nuorten osallistumisesta potilasturvallisuuteen (4/2023)**

<https://asiakasjapotilasturvallisuuskeskus.fi/ammattilaisille-ja-opiskelijoille/materiaalipankki/>

Vuonna 2023 valmistuvat työkalut/tuotteet 2/2

Työkalu/tuote	Valmis	Strategia-ryhmä	Yhteinen teema
Malli digitaalisten ja etänä annettavien palvelujen riskinarviointiin	syyskuu	3.2	Riskinarviointi
Mallisuunnitelma osallisuuden kehittämisestä ja arvioinnista	loppuvuosi	1	Kaikki yhteiset
Tarkistuslista HVA:lle tiedonkulun varmistamiseksi yhteisten asiakkaiden palvelu- ja hoitopoluilla sekä kotiin annettavissa palveluissa	loppuvuosi	1	Kaikki yhteiset
Kansallinen kuvaus lääkitysturvallisuuden toimintamalleista	joulukuu	4.1	Koulutus Lääkitysturvallisuus
Osaamisnäyttöjen tapauspankki	joulukuu	2.1	Kaikki yhteiset
Laitevastaavan geneerinen tehtävänkuva	joulukuu	4.2	Koulutus
Turvallisuuspuntari (arviointityökalu)	joulukuu	3.3	Kaikki yhteiset
Turvallisuusosaamisen varmistamisen yht. menettelyt ja yleiset kriteerit	2023-2024	2.1	Koulutus

LUONNOS

HVA-kierros 2023: miten keskus voisi parhaiten olla avuksi?

**Tavoite: yhdeksän kansallista tehtäväaluetta
vastaamaan hyvinvointialueiden tarpeisiin**

Strategian toimeenpanon tuki keskukselta

- Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus tukee hyvinvointialueita strategian toimeenpanossa sekä seuraa ja arvioi tavoitteiden saavuttamista:
 - Strategian **toimenpideohjelma** julkaistu 2023
 - **Itsearviointityökalu** (excel) 5/2023 pilotointiin, 8/2023 käyttöön
 - **Kehittämis- ja tutkimuslinjat ja työryhmiä** teemoittain
 - **Asiantuntijaverkosto** omavalvonnan menettelyjen yhteiskehittämiseksi
 - Asiakas- ja potilasturvallisuuden **seurantamittarit**
 - jatkoa 11/2021 julkaistulle VN TEAS –hankkeen Potilas- ja asiakasturvallisuuden tilannekuva ja seurantamittarit –raportille
<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/163632>
 - Strategian toteutumisen **seurantaraportti** vuosittain
 - **Arvioinnit strategian tavoitteiden toteutumisesta 2024 ja 2026**
 - **Vuosiraporttien laatiminen WHO:lle** yhdessä STM:n kanssa

Asiakas- ja potilasturvallisuusstrategia 2022–2026

Visio: Suomi asiakas- ja potilasturvallisuuden mallimaa 2026 – vältämme vältettävissä olevan haitan

Strateginen kärki 1
Yhdessä asiakkaiden ja potilaiden kanssa

Tavoite 1.1
Lisäämme osallisuutta turvallisuuden parantamiseksi

Tavoite 1.2
Edistämme asiakas- ja potilasturvallisuustyötä samaa tahtia

Tavoite 1.3
Asiakkaiden, potilaiden ja läheisten kokemukset ohjaavat palveluidemme kehittämistä

Strateginen kärki 2
Hyvinvoivat ja osaavat ammattilaiset

Tavoite 2.1
Varmistamme turvallisuusosaamisen ja sen lisääntymisen läpi työuran

Tavoite 2.2
Luomme turvallisuutta tukemalla työhyvinvointia

Tavoite 2.3
Parannamme turvallisuutta aktiivisella johtamisella

Strateginen kärki 3
Turvallisuus ensin kaikissa organisaatioissa

Tavoite 3.1
Avoin ja saatavilla oleva tieto ohjaa toimintaamme ja lisää turvallisuutta

Tavoite 3.2
Varmistamme kaikille turvalliset etä- ja digipalvelut

Tavoite 3.3
Turvallisuuskulttuuri on toimintamme perusta

Strateginen kärki 4
Parannamme olemassa olevaa

Tavoite 4.1
Lisäämme lääkehoidon turvallisuutta yhteisillä toimintatavoilla

Tavoite 4.2
Huolehdimme laitteiden ja tietojärjestelmien käytön turvallisuudesta

Tavoite 4.3
Yhtenäistämme hyvät infektioTORJUNNAN käytännöt

Vahvistamme ja luomme edellytykset kansalliselle ja alueelliselle turvallisuustyölle